

ภาวะผู้นำทางการศึกษาในยุคการพลิกผันของดิจิทัลกับการพัฒนาที่ยั่งยืน

Educational Leadership in the Digital Disruption Era and Sustainable Development

ณัฐกุล ขอบใจ¹ และพรสุดา ประมาะยัง^{2*}

Nattakun Chobjai¹ and Pornsuda Pramayayang^{2*}

Received : June 15, 2023; Revised : January 1, 2024; Accepted : January 1, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิชาการเรื่อง ภาวะผู้นำทางการศึกษาในยุคการพลิกผันของดิจิทัล กล่าวถึงลักษณะของผู้นำทางการศึกษาในยุคนี้ ความเจริญก้าวหน้าของสภาพสังคมปัจจุบันส่งผลให้ดิจิทัลมีบทบาทในการดำเนินชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการศึกษาซึ่งมีความสำคัญในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวและเรียนรู้ให้เท่าทันความเจริญ ในขณะเดียวกันผู้นำทางการศึกษาจึงมีความจำเป็นที่จะต้องรู้และเข้าใจบริบทของสถานศึกษาในยุคการพลิกผันของดิจิทัลนี้เป็นอย่างดี บทความวิชาการนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอลักษณะของผู้นำทางการศึกษาในยุคการพลิกผันของดิจิทัล เพื่อให้ผู้นำทางการศึกษาได้ร่วมกันสร้างและพัฒนาความสามารถของบุคลากรและองค์กรให้เท่าทันเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลง มีความตระหนักรู้เท่าทันเทคโนโลยี พร้อมนำการเปลี่ยนแปลงเพื่อสร้างและพัฒนานวัตกรรม ตลอดจนมีวิสัยทัศน์และการบริหารที่จะพัฒนาและนำเทคโนโลยีใหม่มาพัฒนาองค์กร

---

¹รองผู้อำนวยการโรงเรียนสองห้องพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์; Vice Director of Songhongphittayakhom School, The Secondary Educational Service Area Office Buriram, Thailand.

²ครูโรงเรียนวัดโนนศรีคูณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3; Watnonsrikoon school, Buriram Primary Education Service Area Office 3, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : nongsuda2563@gmail.com

Citation : Chobjai, N. and Pramayayang, P. (2024). Educational Leadership in the Digital Disruption Era and Sustainable Development. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 2(1) : 89-104;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.6>

นอกจากนี้แล้ว ผู้นำทางการศึกษาจะต้องเป็นแบบอย่างของการพัฒนาทักษะความคิดแบบยืดหยุ่น รวมทั้งการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้บนพื้นฐานของหลักจริยธรรม คุณธรรมและวัฒนธรรมที่จำเป็นในยุคการพลิกผันของดิจิทัล เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์กรทางการศึกษาและผู้นำจะต้องพึงตระหนักการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้บนพื้นฐานหลักจริยธรรม คุณธรรมและวัฒนธรรมที่จำเป็นสำหรับองค์กรเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและการจัดการเรียนรู้ที่มีการปรับตัวอย่างมีประสิทธิภาพท่ามกลางยุคการพลิกผันของดิจิทัล

คำสำคัญ (Keywords) : ภาวะผู้นำทางการศึกษา, ยุคความพลิกผันของดิจิทัล, การพัฒนาที่ยั่งยืน

Abstract

Academic article on Educational Leadership in the Digital Disruption Era Discuss the characteristics of those who will become leaders or leaders in this era. With the developed of society today, it pushes the digital to be involved in our daily life. Education, especially, which is a key factor to teach learners to adapt themselves and learn to be aware of this development. Educational leaders have become more vital keys in the need of recognized and understood well about their institute context in the digital disruption era. The leaders need to cooperate and develop all personnel to keep the organization to work in parallel with the changing technology, and technology literacy. They need to be ready to take the changing to create and develop the innovation, also having vision and administration to develop and applying technology to be used for organization development.

In addition, educational leaders have to be a role model of a person who has a flexible thinking skills development and be able to create learning culture based on ethics, morals and culture that are crucial in the digital disruption era in order to develop the educational institutes for a long-term. Leaders, also, need to be realized in create a learning culture based on ethics, morals and culture that is also important for leading the organization for the long-term development and leading the learning management which is flexible and effective in the digital disruption era.

Keywords : Educational Leadership, The Digital Disruption Era, Sustainable Development

Citation : ณัฐกุล ขอบใจ และพรสุตา ประมาะยัง. (2567). ภาวะผู้นำทางการศึกษายุคการพลิกผันของดิจิทัลกับการพัฒนาที่

ยั่งยืน. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 2(1) : 89-104; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.6>

บทนำ (Introduction)

การเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบันส่งผลต่อความเจริญก้าวหน้าด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม และการศึกษาอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะด้านการศึกษาที่จะช่วยสร้างความเจริญให้แก่บุคคลและสังคม ดังที่ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562) ได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งทุกประเทศทั่วโลกให้ความสำคัญกับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพราะมีความสำคัญในการพัฒนาให้เศรษฐกิจมีความก้าวหน้าและเข้มแข็ง รวมทั้งนำไปสู่สังคมฐานความรู้จากการใช้ประโยชน์สถานศึกษาได้อย่างเต็มที่ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของบริบทโลกภายนอกที่เป็นไปอย่างรวดเร็วอันเป็นผลมาจากการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทำให้ประเทศต่าง ๆ ต้องพึ่งพาอาศัยและมีความเชื่อมโยงระหว่างกันมากขึ้น ซึ่งคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยสำคัญในการสนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาลไปสู่ความสำเร็จให้สามารถแข่งขันกับนานาชาติได้

นอกจากนี้ สังคมแห่งโลกอนาคตเข้าสู่ยุคแห่งการแข่งขันกันโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศเป็นฐานความรู้และเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสร้างความสามารถในการแข่งขัน ส่งผลให้การบริหารคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสลับซับซ้อนและมีปัญหาอย่างไม่มีที่สิ้นสุด จึงจำเป็นต้องอาศัยผู้นำการขับเคลื่อนที่มีวิสัยทัศน์ ความรู้ ความสามารถมีขีดความสามารถในการทำงานสูงและมีคุณธรรมในการบริหารจึงจะทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จตามความมุ่งหมายที่คาดหวังเพราะในการบริหารโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญและมีภารกิจหลายด้าน จะต้องบริหารทรัพยากรและทำงานร่วมกับผู้อื่น จึงต้องใช้ทักษะการบริหาร กระบวนการและเทคนิคต่าง ๆ เพื่อสร้างคุณค่าเพิ่มให้แก่ทุกฝ่ายได้สูงสุดเพื่อการพัฒนาโรงเรียนให้มีศักยภาพพร้อมที่จะแข่งขันในโลกยุคไร้พรมแดน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2557)

อย่างไรก็ตาม การขับเคลื่อนการบริหารคุณภาพการศึกษาในปัจจุบัน มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ดิจิทัลของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นต้นแบบที่ดีในการปรับตัวให้เหมาะสมกับบริบทของการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลต้องก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี เนื่องจากผู้บริหารเป็นกุญแจสำคัญในการเปลี่ยนแปลงทั้งในทางปฏิบัติและวัฒนธรรมของโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นผู้นำด้านเทคโนโลยีดิจิทัลจึง

Citation : Chobjai, N. and Pramayayang, P. (2024). Educational Leadership in the Digital Disruption Era and

Sustainable Development. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 2(1) : 89-104;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.6>

เป็นตัวแทนของแนวคิดและวิธีปฏิบัติใหม่ โดยการใช้การสื่อสารทางโซเชียลมีเดียในการประชาสัมพันธ์ข่าวสารของสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณค่าให้กับสถานศึกษา (Sheninger, 2014)

ทั้งนี้ ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ โรงเรียนด้วยการจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสารและเชื่อมโยงกันได้อย่างทั่วถึงทั้งภายในและภายนอกองค์กร ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลให้สอดคล้องกับการปรับเปลี่ยนทิศทางการศึกษา มีวิสัยทัศน์ที่ก้าวหน้า เกิดการเปลี่ยนแปลงของการศึกษาโดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการตัดสินใจและสามารถวางแผนการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถกระตุ้นให้ครูผู้สอนและผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา รวมถึงสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ส่งเสริมสมรรถนะครูและทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในยุคความพลิกผันของดิจิทัลนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องได้ตลอดชีวิตซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ภาวะผู้นำยุคการพลิกผันของดิจิทัล (Content)

การเปลี่ยนแปลงให้ทันยุคดิจิทัลนั้นเป็นความท้าทายครั้งยิ่งใหญ่ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทในการนำองค์กรให้เป็นองค์กรยุคดิจิทัล ซึ่งเป็นพื้นฐานของการพัฒนาการศึกษาแห่งศตวรรษที่ 21 หลักคิดในการนำไปสู่การพัฒนาคนได้นั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องคำนึงหลายด้าน ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้แสดงแนวคิดต่าง ๆ ไว้ดังนี้

อารีย์ น้ำใจดี (2562) ได้แสดงแนวคิดที่น่าสนใจไว้ว่า ผู้บริหารจำเป็นต้องมีหลักในการบริหาร 3 ด้านประกอบด้วย 1) ด้านกลยุทธ์ (Digital Strategy) กลยุทธ์ทางดิจิทัลที่ดีต้องสอดคล้องและส่งเสริมให้องค์กรสามารถบรรลุพันธกิจและวิสัยขององค์กร 2) ด้านความสามารถของบุคลากร (Workforce Skills) บุคลากรสำหรับองค์กรดิจิทัลต้องมีความรู้ความเข้าใจด้านเทคโนโลยี (Digital – Proficiency Workforce) ความสามารถในการคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking) ความสามารถในการทำงานแบบยืดหยุ่น (Agile) เพื่อให้สามารถจัดการโครงการภายใต้การเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพและได้รับประโยชน์สูงสุด และ 3) ด้านวัฒนธรรมองค์กร (Culture) การเป็นองค์กรดิจิทัลต้องมีความพร้อมในการปรับตัวและความยืดหยุ่นในการดำเนินการ เพื่อนำพาไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติและนำไปสู่การบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้แล้ว ภาวะผู้นำยุคการพลิกผันของดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของสถานศึกษา ถ้าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำยุคการพลิกผันของดิจิทัลสูงก็จะได้เปรียบในการแข่งขันที่จะนำไปสู่การบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายได้อย่างยั่งยืน สามารถบริหารการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับเป้าหมายและทิศทางการเปลี่ยนแปลง ดังที่ จันทนา แสนสุข (2559) กล่าวว่า องค์ประกอบสำคัญของภาวะผู้นำที่ควรมี ได้แก่ (1) การรู้ดิจิทัล โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการค้นหา การประเมิน การใช้ การแบ่งปัน และการสร้างสรรค์เนื้อหา (2) วิสัยทัศน์ดิจิทัล โดยการสร้างกลยุทธ์การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน (3) การประชาสัมพันธ์ โดยสนับสนุนให้บุคลากรมีวิสัยทัศน์ดิจิทัลสามารถเจริญเติบโตได้ในสภาพแวดล้อมแบบดิจิทัล (4) การแสดงตนเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนในการสนับสนุนบุคลากรอย่างจริงจัง (5) การสื่อสารถ่ายทอดวิสัยทัศน์ดิจิทัลให้บุคลากรนำไปปฏิบัติ (6) การปรับตัว การพัฒนาเทคโนโลยีใหม่มาใช้ในการปฏิบัติงาน (7) ความตระหนักในตนเองสามารถคาดการณ์เหตุการณ์ที่อาจส่งผลกระทบทั้งต่อตนเองและผู้อื่น (8) การรับรู้ทางวัฒนธรรมการสื่อสารและการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานร่วมกันโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

จากข้อมูลข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ผู้นำทางการศึกษาในยุคการพลิกผันของดิจิทัลมีความจำเป็นที่จะต้องรู้และเข้าใจบริบทของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 นี้เป็นอย่างดี รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง มีวิสัยและกลยุทธ์ในการดำเนินการด้วยเทคโนโลยี ตลอดจนการสร้างและพัฒนาความสามารถของบุคลากรและองค์กรให้เท่าทันเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ มีความสามารถในการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ได้อย่างถูกต้อง รวมถึงวิธีการใช้นวัตกรรมของเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา นำไปสู่ผลอย่างมีนัยสำคัญที่ดีขึ้นในการแสดงผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ดีขึ้น อันเกิดมาจากการยอมรับเทคโนโลยีสู่การจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ให้มีประสิทธิภาพด้วยภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้นำทางการศึกษา

การเป็นผู้นำยุคการพลิกผันของดิจิทัล (Digital Disruption)

การเป็นผู้นำในยุคการพลิกผันของดิจิทัลนั้น จะต้องผสมผสานทักษะทางปัญญาของมนุษย์ เข้ากับความสามารถของเทคโนโลยี เพื่อสร้างองค์กรที่มีความพร้อมด้านเทคโนโลยีและมุ่งมั่นที่จะ พัฒนาไปข้างหน้าไม่ว่าองค์กรจะอยู่ที่ขั้นตอนใดในการเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ ผู้นำในยุคดิจิทัลต้อง มีความสามารถในการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาสร้างความโดดเด่นแบบแตกต่างและมีวิสัยทัศน์ในการ ใช้ข้อมูลให้เกิดประโยชน์ในการให้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ (อารีย์ น้ำใจดี, 2562)

ในขณะเดียวกัน Yuduo, Lu และคณะ(2011) แสดงทัศนะว่า ผู้นำยุคการพลิกผันของ ดิจิทัลจะต้องตระหนักและรับมือกับการเปลี่ยนแปลงยุคเศรษฐกิจดิจิทัล ความก้าวหน้าในศาสตร์ ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีพัฒนาก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของ ผู้บริหารมีความจำเป็นและมีความสำคัญอย่างยิ่งที่ต้องใช้เทคโนโลยีสารสนเทศบริหารการศึกษา เนื่องจากกระบวนการวางแผนและการตัดสินใจของผู้บริหารย่อมต้องใช้ระบบสารสนเทศเป็นหลัก สำคัญของการบริหารทุกขั้นตอน การพัฒนาการศึกษาจะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับระบบสารสนเทศที่ดีเป็นสำคัญ โดยระบบสารสนเทศที่ผู้บริหารนำไปใช้ต้องมีความ ถูกต้อง เชื่อถือได้ ทันต่อเหตุการณ์ทั้งในปัจจุบัน อนาคตและตรงต่อความต้องการ

นอกจากนี้แล้วจิรพล สังข์โพธิ์ และคณะ (2560) ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับมิติของการเป็น ภาวะผู้นำในการบริหารองค์กรยุคความพลิกผันของดิจิทัลไว้ว่า จำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงซึ่ง ประกอบไปด้วยมิติในด้านของมิติวิสัยทัศน์ (Vision) ผู้นำต้องทำการยอมรับและนำเทคโนโลยีเข้ามา เปลี่ยนแปลงในองค์กร มิติการสื่อสารที่สร้างแรงบันดาลใจ (Inspirational communication) ผู้นำ ในยุคดิจิทัลจะต้องทำการสื่อสารเพื่อให้บุคลากรเกิดการบรรลุวิสัยทัศน์ที่วางไว้ มิติการกระตุ้นทาง ปัญญา (Intelligent stimulation ผู้นำองค์กรในยุคดิจิทัลจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ปัญหาและเปิดโอกาสให้บุคลากรในองค์กรได้ร่วมกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในองค์กร มิติภาวะผู้นำ แบบสนับสนุน (Supportive leadership) ผู้นำในองค์กรให้ความเป็นกันเองและเข้าใจความถนัด ของบุคลากรในองค์กรโดยทำการเปิดโอกาสให้มีการอบรม มิติการให้ความสำคัญแก่พนักงาน (Personal recognition) เข้าใจถึงศักยภาพและทำการสนับสนุนในด้านของความคิดให้กับบุคลากร และมิติสุดท้ายคือความหลากหลายของคนในองค์กร ดังนั้น การเป็นผู้นำยุคดิจิทัลจำเป็นต้องเกิด การเปลี่ยนแปลงจากมิติทั้ง 6 เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างยั่งยืน

จากข้อมูลข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การเป็นผู้นำยุคการพลิกผันของดิจิทัลนั้น ผู้บริหาร สถานศึกษาจะต้องมีความตระหนักรู้เท่าทันเทคโนโลยี พร้อมนำการเปลี่ยนแปลงเพื่อสร้างและ

พัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ ตลอดจนมีวิสัยทัศน์และการบริหารที่จะพัฒนาและนำเทคโนโลยีใหม่มาพัฒนาองค์กรด้วยการกระตุ้นและให้กำลังใจบุคลากรในองค์กรให้เรียนรู้และสามารถปฏิบัติทันต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ นอกจากนี้แล้วจะต้องมีความสามารถในการวางแผนเพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานแก่องค์กรด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน

ภาวะผู้นำทางการศึกษา

การเป็นผู้นำทางการศึกษาจะให้ประสบผลสำเร็จจะต้องมีหลักการและแนวทางในการปฏิบัติตน โดยเฉพาะในยุคการพลิกผันของดิจิทัลที่ผู้นำจะต้องมีการปรับตัวและหมั่นพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ดังนั้นหลักการในการที่จะพัฒนาตนเองมีนักวิชาการกล่าวไว้ดังนี้

Brandman University (n.d.) ได้กล่าวว่า จุดประสงค์หลักของความเป็นผู้นำทางการศึกษาคือการรับประกันความสำเร็จทางวิชาการผ่านกระบวนการการฝึกอบรมและการปรับปรุงสื่อการเรียนการสอน ภาวะผู้นำทางการศึกษาเป็นวิธีการควบคุมคุณภาพและการจัดการทางวิชาการ โดยมีแนวทางคือ 1. สร้างวิสัยทัศน์แห่งความสำเร็จทางวิชาการในนักเรียนทุกคนโดยไม่คำนึงถึงระดับฐานะทางสังคม 2. ประเมินาที่จะรักษาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ตอบสนอง ถูกสุขอนามัย และปลอดภัย 3. มอบหมายความรับผิดชอบให้ทุกคนที่เกี่ยวข้อง 4. ปรับปรุงเนื้อหาหลักสูตรและวิธีการสอน 5. ระบบการศึกษาได้รับและปรับใช้เครื่องมือและเทคนิคการจัดการในปัจจุบัน

Elias (2014). ได้กล่าวถึง คุณลักษณะ 7 ประการของผู้นำที่ดี (The 7 Characteristics of a Good Leader) ดังนี้ 1. เจตนาธรรม (A Sense of Purpose) 2. ความยุติธรรม (Justice) 3. ควบคุมอารมณ์ (Temperance) 4. ความเคารพ (Respect) 5) ให้อำนาจ (Empowerment) 6. ความกล้าหาญ (Courage) 7. ความมุ่งมั่นอย่างลึกซึ้ง (Deep Commitment)

Driscoll (2020) ได้กล่าวถึง ความเป็นผู้นำโรงเรียนสำหรับศตวรรษที่ 21 (School Leadership for The 21st Century) ว่าความเป็นผู้นำในการสร้างโรงเรียนเชิงกลยุทธ์มีความสำคัญเนื่องจากการศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นการศึกษาที่เล่าถึงพรมแดนใหม่และผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เป็นคนรุ่นใหม่หรือเรียกว่า Generation Alpha ซึ่งเติบโตขึ้นมาในโลกที่แตกต่างจากคนรุ่นก่อน สามารถใช้โทรศัพท์มือถือ อินเทอร์เน็ตได้อย่างสะดวกสบายเช่นเดียวกับ Generation Z มีความสะดวกสบายเรื่องการใช้เทคโนโลยี ดังนั้นผู้ที่จะเป็นผู้นำในศตวรรษที่ 21 จะต้องมีลักษณะ

คือ 1. ลักษณะส่วนบุคคลของผู้นำแห่งศตวรรษที่ 21 (Personal Traits of a 21st Century Leader) มีความเพียร ความยืดหยุ่น ความรับผิดชอบ 2. ความคิดเกี่ยวกับผู้นำแห่งศตวรรษที่ 21 (Mindsets of a 21st Century Leader) มีความคิดเชิงบวก 3. ทักษะของผู้นำแห่งศตวรรษที่ 21 (Skills of a 21st Century Leader) ทำงานเป็นทีม 4. อุปนิสัยของผู้นำแห่งศตวรรษที่ 21 (Habits of a 21st Century Leader) มีประสิทธิภาพในการทำงานร่วมกับคนอื่นได้อย่างดี

School of Education, MSchool of Education, Mills, (n.d.) ได้กล่าวถึงรูปแบบความเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพที่ใช้ในการศึกษา (Effective Leadership Styles Used in Education) ดังนี้ โดยลักษณะเพิ่มเติมที่ต้องพิจารณาได้แก่ 1. ผู้นำที่ยิ่งใหญ่สร้างความแตกต่าง (A great Leader Makes a Difference) 2. ผู้นำที่ยิ่งใหญ่ใช้รูปแบบการเป็นผู้นำที่หลากหลาย (A Great Leader Uses Diverse Leadership Styles) 3. ผู้นำที่ยิ่งใหญ่เป็นคนของประชาชน (A Great Leader is a People-person) 4. ผู้นำที่ยิ่งใหญ่พยายามปรับปรุงอยู่เสมอ (A Great Leader always Strives for Improvement)

จากข้อมูลดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า การเป็นผู้นำทางการศึกษา ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ที่มีความยืดหยุ่น มีความรับผิดชอบ มีความคิดเชิงบวกและมีกระบวนการทำงานเป็นทีมสามารถที่จะบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ผู้นำจะต้องพัฒนาองค์ความรู้อย่างสม่ำเสมอ

การปรับตัวในยุคพลิกผันของดิจิทัล

การศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่ายิ่ง คุณภาพของมนุษย์เป็นสิ่งที่มิมีบทบาทต่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศที่มีทรัพยากรอันจำกัด หากแต่มีพลเมืองที่มีคุณภาพประเทศนั้นย่อมจะเจริญก้าวหน้าได้อย่างรวดเร็ว และคุณภาพของมนุษย์ย่อมขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา ซึ่งโลกแห่งยุคในปัจจุบันนี้มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศไปอย่างรวดเร็ว แต่ละประเทศก็มีการปรับกลยุทธ์เพื่อพัฒนาให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานয়รัฐมนตรี, 2542) ทั้งนี้การปรับตัวทางสังคมเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญของบุคคล ซึ่งควรได้รับการฝึกฝนปลูกฝังตั้งแต่เด็ก ๆ เพื่อให้ทุกคนซึ่งเป็นหน่วยหนึ่งของสังคมสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (กรมวิชาการ, 2546) ท่ามกลางสภาพแวดล้อมโลกที่เปลี่ยนแปลง

ไป คนรุ่นใหม่จึงต้องมีความยืดหยุ่นและสามารถปรับเปลี่ยนตัวเองได้ ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างมาก

แมนมิตร อาจหาญ (2564) ได้ศึกษาทัศนะของนักวิชาการต่าง ๆ เกี่ยวกับการทักษะปรับตัว ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในสังคมยุคปัจจุบันสามารถสรุปได้ว่า ทักษะการปรับตัว (Adaptability Skills) มีความสำคัญมาก เนื่องจากเป็นทักษะที่ไม่ตายตัว สามารถนำไปปรับใช้ในสถานที่ทำงานที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาได้ในหลายแบบ สามารถรับมือกับความท้าทายได้ดียิ่งขึ้น เพราะสามารถทำงานได้โดยไม่มีขีดจำกัด และเป็นผู้ที่เปิดใจให้กับการค้นหาวิธีการแก้ไขปัญหา คนที่ปรับตัวเก่งจะสามารถเข้ากับคนได้หลายประเภทด้วยทักษะมากมายที่มีเพื่อให้การทำงานสำเร็จลุล่วง สามารถสร้างเครือข่ายที่ใหญ่ขึ้นและได้พบกับคนที่มีความสามารถมากมาย คุณค่าในที่ทำงานจะมากขึ้น จะไม่กลัวการเปลี่ยนแปลง แต่จะวางแผนสำคัญในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงเป็นอันดับแรก หนึ่งในสิ่งที่เห็นได้ชัดก็คือการมีความสุขในชีวิตมากขึ้น เพราะความสุข ความพอใจ และความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ที่มีคุณภาพนั้น ขึ้นอยู่กับทักษะความสามารถในการปรับตัวอย่างมาก ทำให้ก้าวผ่านการเปลี่ยนแปลงในอาชีพได้อย่างราบรื่น การมีความสามารถในการปรับตัวทำให้สามารถลอยตัวจากความยากลำบากในชีวิต ช่วยขยายขีดความสามารถในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลง จะไม่วิตกกังวลและไม่เป็นทุกข์กับแผนที่วางไว้แต่ไม่สำเร็จดังใจหวัง ท้ายที่สุดจะได้รับการยอมรับมากขึ้น ทำให้เติบโตขึ้น ได้รับการยอมรับมากขึ้น คนที่ประสบความสำเร็จส่วนใหญ่นั้นล้วนแล้วแต่เสาะหาโอกาสที่จะช่วยให้เติบโตอยู่เสมอ จะไม่ปรับตัวเฉพาะเมื่อถึงเวลาต้องปรับ แต่จะปรับตัวอยู่เสมอ ทุกที่ทุกเวลา

จากข้อมูลดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า ผู้ที่จะประสบความสำเร็จในยุคการพลิกผันของดิจิทัลจะต้องมีความยืดหยุ่น มีทักษะการปรับตัวที่ดี เพราะการปรับตัวจะช่วยให้การทำงานสำเร็จลุล่วง ดังนั้นผู้นำที่ดีจะต้องปรับตัวและมีความยืดหยุ่นอยู่เสมออันจะช่วยขยายขีดความสามารถและรับมือกับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างดีเยี่ยม

ภาวะผู้นำกับการพัฒนาที่ยั่งยืน

การพัฒนาที่ยั่งยืนคือการพัฒนาที่ตอบสนองต่อความต้องการของคนรุ่นปัจจุบันโดยไม่ทำให้คนรุ่นต่อไปในอนาคตต้องลดทอนหรือลดความสามารถในการที่จะตอบสนองความต้องการของตนเอง ขณะเดียวกัน สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (2561) ได้อธิบายการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นการบูรณาการทำให้เกิดองค์รวม หากจะมองความยั่งยืน(Sustainable) ในเรื่องของการบริหาร สามารถจำแนกได้เป็น 2 แนวทาง คือความยั่งยืนขององค์กรและความยั่งยืนของตัวผู้นำความยั่งยืนขององค์กร องค์กรที่สามารถดำรงคงอยู่ได้และได้รับการยอมรับจากอดีตจนถึงปัจจุบันจากประสบการณ์หรือภาพเชิงประจักษ์ที่เห็นทำให้เกิดคำถามว่าองค์กรเหล่านั้น มีวิธีบริหารจัดการอย่างไรจึงสามารถรักษาคุณภาพและรักษาความเป็นองค์กรมาได้จนถึงปัจจุบัน ส่วนความยั่งยืนของผู้นำ หมายถึง การที่ผู้นำที่มีภาวะผู้นำและนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จได้ (พทุทธิ ศิริบรรณพิทักษ์, 2555)

นอกจากนี้ ภาวะผู้นำที่ยั่งยืนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในองค์กรนั้นจากแนวคิดของ Andy Hargreaves and Dean Frink (2004) และ วิโรจน์ สารรัตนะ (2557) ได้กล่าวถึงภาวะผู้นำที่ยั่งยืนจะนำพาไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์กรทางการศึกษา สามารถสรุปได้ว่า ผู้นำจะต้องมีการเชื่อมโยงให้เกิดเครือข่ายในการคิดสร้างสรรค์ที่หลากหลายของการทำงาน รวมทั้งส่งเสริมความยุติธรรมและรักษาค่านิยมที่ดีขององค์กร ร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและยุทธศาสตร์ ร่วมกันพัฒนาร่วมกันสร้างโอกาสเพื่อความร่วมแรงร่วมใจทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา และการสร้างความสัมพันธ์เชื่อมโยงไปสู่ภายนอก ความสัมพันธ์แนวนอนเป็นกลไกแลกเปลี่ยนเรียนรู้ รวมถึงการสร้างกลุ่มคนที่จะสืบสานอุดมการณ์ต่อไป ทั้งนี้ รัฐบาลได้เร่งพัฒนาการศึกษาให้ไปพัฒนาคุณภาพของคน เพื่อให้สามารถช่วยพัฒนาประเทศได้ เทคโนโลยีสารสนเทศจึงเป็นเครื่องมือที่มีอานุภาพสูงในการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา จะเห็นว่าอิทธิพลของเทคโนโลยีสารสนเทศในยุคสังคมฐานความรู้ ทุกองค์กรสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างทั่วถึง รวดเร็ว และถูกต้อง ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบวิธีการทำงานในองค์กร มีการจัดโครงสร้างองค์กรใหม่จากเดิมที่มีลักษณะเป็นองค์กรแนวดิ่งกลายเป็นองค์กรแนวนอนมีรูปแบบการทำงานเป็นทีมและเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้มากขึ้น (ธีระ รุญเจริญ, 2550)

จากข้อมูลดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำที่ยั่งยืนนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนให้เกิดขึ้นกับองค์กรสำหรับองค์กรทางการศึกษา ผู้นำทางการศึกษาจะต้องเป็นแบบอย่างของการพัฒนาทักษะความคิดแบบยืดหยุ่น ส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ตลอดเวลา สร้างความยุติธรรมและรักษา

ค่านิยมที่ดีให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นสามารถปรับตัว รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เพิ่มประสิทธิภาพและการเติบโตขององค์กรอย่างยั่งยืนด้วยการมีจิตสำนึกที่รักษาคุณธรรม อนุรักษ์วิถีชีวิตที่มีความสมดุล รวมถึงความรับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติร่วมกันและการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะพลเมืองดีของไทยและพลโลก

ภาวะผู้นำกับการยุคการพลิกผันของดิจิทัลเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ผู้นำองค์กร เป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาองค์กรไปสู่เป้าหมายแห่งความสำเร็จ ผู้นำต้องอาศัยกลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ เทคนิคและกระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาองค์กร รวมถึงทักษะของผู้นำในอดีต ดังที่ Robert L. Katz (1955) ได้เสนอแนวคิดว่า ทักษะของผู้บริหารที่สำคัญมี 3 ประเด็นคือ ทักษะด้านเทคนิค (Technical Skills) คือ ความรู้ความสามารถสำหรับงานด้านการปฏิบัติการ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human Skills) คือ ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และทักษะทางความคิดรวบยอด (Conceptual Skills) คือ ความสามารถในการมองภาพรวมเพื่อที่จะได้ทราบถึงองค์ประกอบของสถานการณ์และสิ่งแวดล้อม แม้ว่าผู้บริหารแต่ละระดับจะใช้ทักษะที่สำคัญ 3 ทักษะนี้ก็ตามแต่หลังจากการปฏิวัติทางเทคโนโลยีในทศวรรษที่ผ่านมา เพื่อเข้าสู่ยุคความพลิกผันของดิจิทัล ซึ่งเป็นตัวแปรหลักสำคัญในการกำหนดทิศทางการเปลี่ยนแปลงขององค์กร ดังนั้น ผู้นำองค์กรจะต้องสามารถบูรณาการเทคโนโลยีกับภาวะผู้นำให้เข้ากันได้เหมาะสมภายใต้บริบทและวัฒนธรรมขององค์กร

ขณะเดียวกัน Peterson (2011) ที่ได้เสนอทักษะและมิติของการผู้บริหารในยุคพลิกผันของดิจิทัล ได้แก่ การเชื่อมโยงในทุกมิติ การตั้งคำถาม การสังเกต การทดลองและเครือข่ายสัมพันธ์ ยอมรับและเข้าใจในเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมทางความคิด กระบวนการหรือชิ้นงานใหม่ ๆ เพื่อสร้างเสริมโอกาสและประสบการณ์ที่หลากหลายเกิดมุมมองที่สะท้อนกลับที่แตกต่างกันออกไป เพื่อเป็นการสร้างวัฒนธรรมองค์กรให้เกิดขึ้นนอกจากนี้เพิ่มสมรรถนะที่จำเป็น ผู้นำจะต้องพัฒนาสมรรถนะของตนเองด้านเทคโนโลยี สามารถเป็นแบบอย่างของการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลองค์กรนั้นสามารถไปสู่การพัฒนาอย่างเป็นพลวัตสู่ความยั่งยืนให้เกิดขึ้นกับองค์กร เกิดการตอบสนองความต้องการของมนุษย์อย่างมีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมและสร้างสมดุลให้กับองค์กรเป็นประการสำคัญต่อความสำเร็จของการพัฒนาที่ยั่งยืน (ศิลปชัย สุวรรณณีนี, 2555)

Citation : Chobjai, N. and Pramayayang, P. (2024). Educational Leadership in the Digital Disruption Era and Sustainable Development. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 2(1) : 89-104;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.6>

กนกอร สมปราชญ์ (2562) ที่สรุปเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนกับการมีปฏิสัมพันธ์ต่อครู พบว่า ครูที่อยู่กับผู้บริหารโรงเรียนที่มีภาวะผู้นำสูงจะมีความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานที่สูงเช่นเดียวกัน อีกทั้งสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อครู ส่วน สุกัญญา แซ่มซ้อ (2565) ได้เสนอว่า ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องสามารถเสริมสร้างพลังความคิดสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อพัฒนาครูและนักเรียน รวมทั้งสามารถสร้างสรรคความรู้ใหม่ให้มีพลังขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน และสอดคล้องกับ พญฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์ (2565) ที่ให้ทัศนะว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรมีความเป็นผู้นำรุ่นใหม่ (New Gen Leader) ในการพลิกโฉมการเรียนการสอนและการพัฒนานักเรียนแนวใหม่ โดยเปลี่ยนแนวทางในการพัฒนาครูและบุคลากร จากการเพิ่มเติมความรู้และทักษะ เป็นการพัฒนาสมรรถนะในการพลิกโฉมการจัดการเรียนการสอนที่สามารถยกระดับคุณภาพผู้เรียนทุกคนได้

นอกจากนี้ต้องลักษณะ บุญธรรม (2559) ได้แสดงแนวคิดที่ว่า ผู้นำทางการศึกษานั้น ต้องเล็งเห็นความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาทักษะการเป็นนวัตกรรมที่ดีและเสริมสร้างสมรรถนะตามมาตรฐานด้านเทคโนโลยี สำหรับผู้บริหารให้มีประสิทธิภาพรวมทั้งการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคเศรษฐกิจดิจิทัลบนพื้นฐานของหลักจริยธรรมและวัฒนธรรมที่จำเป็นสำหรับการพัฒนา จากนั้นผู้นำทางการศึกษาควรมุ่งสนใจที่จะนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมไปใช้ในการทำงานในองค์กรทางการศึกษา รวมทั้งจะต้องกระตุ้นหรือรื้อฟื้นที่จะทำความเข้าใจผู้เรียนในยุคนี้เรียนรู้อย่างไร และจะอย่างไรให้ครูหาแนวทางใหม่ที่จะเชื่อมโยงความคิด ความรู้ และสามารถใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมเป็นตัวส่งผ่านไปยังผู้เรียนให้เกิดการบูรณาการเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ในยุคเศรษฐกิจดิจิทัลเกิดขึ้นในสถานศึกษา เนื่องจากผู้เรียนนั้นอยู่ในสภาพแวดล้อมรอบตัวที่พร้อมไปด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและวิทยาการใหม่ โดยชีวิตประจำวันของผู้เรียนจะมีความเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศตั้งแต่ตื่นจนหลับไปด้วยเครื่องมือที่พัฒนาอย่างต่อเนื่องจากศาสตร์ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

จากข้อมูลดังกล่าว สามารถสรุปแนวคิดต่าง ๆ ได้ว่า การจัดการเรียนรู้ที่จะทำให้ผู้เรียนกลายเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัลที่มีคุณภาพนั้น ผู้นำองค์กรทางการศึกษามีความจำเป็นที่จะต้องรู้และมีความสามารถในการนำเทคโนโลยีเหล่านี้เข้าไปสู่ห้องเรียนและสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม ส่งผลต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์กรทางการศึกษาเป็นการผสมผสานทักษะผู้นำที่เป็นนวัตกรรม สมรรถนะทางเทคโนโลยีของผู้นำมีความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ มีการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ มีภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์และการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล รวมทั้งการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้บน

Citation : ณัฐกุล ขอบใจ และพรสุตา ประมาะยัง. (2567). ภาวะผู้นำทางการศึกษายุคการพลิกผันของดิจิทัลกับการพัฒนาที่

ยั่งยืน. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 2(1) : 89-104; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.6>

พื้นฐานของหลักจริยธรรม คุณธรรมและวัฒนธรรมที่จำเป็นและผู้นำจะต้องพึงตระหนักการสร้าง วัฒนธรรมการเรียนรู้บนพื้นฐานหลักจริยธรรม คุณธรรมและวัฒนธรรมที่จำเป็นสำหรับองค์กรนั้น ๆ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

บทสรุป (Conclusion)

บทความวิชาการเรื่องภาวะผู้นำทางการศึกษายุคการพลิกผันของดิจิทัล มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอลักษณะของผู้นำทางการศึกษายุคการพลิกผันของดิจิทัลเพื่อให้ผู้นำทางการศึกษาได้ร่วมกันสร้างและพัฒนาความสามารถของบุคลากรและองค์กรให้เท่าทันเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลง ซึ่งการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมในปัจจุบันส่งผลให้ดิจิทัลมีบทบาทในการดำเนินชีวิตต่อหลายวงการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวงการการศึกษา ในขณะเดียวกัน ผู้นำทางการศึกษามีบทบาทในการกำหนดทิศทางของสถานศึกษาเพื่อให้สามารถดำเนินกิจกรรมภายใต้การเปลี่ยนแปลงนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมีความจำเป็นที่จะต้องรู้และเข้าใจบริบทของสถานศึกษาในยุคการพลิกผันของดิจิทัลเป็นอย่างดี ร่วมกันสร้างและพัฒนาความสามารถของบุคลากรและองค์กรให้เท่าทันเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลง มีความสามารถในการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ได้อย่างถูกต้อง ซึ่งการเป็นผู้นำยุคการพลิกผันของดิจิทัล (DIGITAL DISRUPTION) ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีทักษะหลักใหญ่ ๆ ดังนี้ 1. มีความตระหนักรู้เท่าทันเทคโนโลยี พร้อมเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงเพื่อสร้างและพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ ตลอดจนมีวิสัยทัศน์และการบริหารที่จะพัฒนาและนำเทคโนโลยีใหม่มาพัฒนาองค์กรด้วยการกระตุ้นและให้กำลังใจบุคลากรในองค์กรให้เรียนรู้และสามารถปฏิบัติทันต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 2. ผู้นำทางการศึกษาจะต้องเป็นแบบอย่างของการพัฒนาทักษะความคิดแบบยืดหยุ่น ส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ตลอดเวลา 3. ผู้นำทางการศึกษาต้องมีการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้บนพื้นฐานของหลักจริยธรรม คุณธรรมและวัฒนธรรมที่จำเป็นต่อยุคเศรษฐกิจดิจิทัล 4. ผู้นำจะต้องพึงตระหนักการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้บนพื้นฐานหลักจริยธรรม คุณธรรมและวัฒนธรรมที่จำเป็นสำหรับองค์กรเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง (References)

- กนกอร สมปราชญ์. (2562). **ภาวะผู้นำกับคุณภาพสถานศึกษา**. ขอนแก่น : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **กิจกรรมคาบแนะแนวเล่มที่ 2**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- กิดานันท์ มะลิทอง. (2548). **เทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการศึกษา**. กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์.
- จันทนา แสนสุข. (2559). **ภาวะผู้นำ Leadership**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ทริปปี้ลกรุ๊ป จำกัด.
- จิรพล สังข์โพธิ์, สุวรรณ จันทิวาสารกิจ และเสาวนีย์ อยู่ดีรัมย์. (2560). **ภาวะผู้นำในการบริหารองค์กรยุคดิจิทัล กรณีศึกษา : องค์กรไอทีและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับไอทีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล**. วิทยาลัยนวัตกรรม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ต้องลักษณะ บุญธรรม. (2559). การเป็นผู้นำยุคเศรษฐกิจดิจิทัลกับการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์กรทางการศึกษา. **วารสารวิชาการครุศาสตร์อุตสาหกรรม พระจอมเกล้าพระนครเหนือ**. 7(1) : 217-225.
- ธีระ รุญเจริญ. (2555). **ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพฯ : บริษัท แอล.ที.เพรส จำกัด.
- พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์. (2555). **การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน: พื้นฐานการศึกษาด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยสัมพันธ์.
- พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์. (2565). **การพลิกโฉมระบบการศึกษาเพื่อตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ**. สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิโรจน์ สารัตนะ. (2557). **ภาวะผู้นำ : ทฤษฎีและนันททัศน์ร่วมสมัยปัจจุบัน**. กรุงเทพฯ. ทิพย์วิสุทธิ.
- ศิลป์ชัย สุวรรณมณี. (2555). องค์ประกอบสำคัญสู่การเป็นผู้นำแบบยั่งยืน. **วารสารปาริชาติ**. 25(1) : 77-85.
- สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ. ปยุตโต). (2561). **การพัฒนาที่ยั่งยืน**. พิมพ์ครั้งที่ 21. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทม์สคอมมูนิเคชัน.
- สุกัญญา แซ่ม้อย. (2565). **การบริหารสถานศึกษาเพื่อสร้างนวัตกรรมเรียนรู้**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

Citation : ณัฐกุล ขอบใจ และพรสุตา ประมาะยัง. (2567). ภาวะผู้นำทางการศึกษายุคการพลิกผันของดิจิทัลกับการพัฒนาที่

ยั่งยืน. **วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ**. 2(1) : 89-104; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.6>

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. (2542). **พระราชบัญญัติ**

การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ :
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). **มาตรฐานการศึกษาของชาติ.**
กรุงเทพฯ : สหยาบบล็อกและการพิมพ์

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2557). **รายงานการติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้**
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : เพลินสตูดิโอ.

อารีย์ น้ำใจดี และพิชญภา ยืนยาว. (2562). ผู้นำกับการบริหารการศึกษายุคดิจิทัล. **การประชุม**
วิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ครั้งที่ 11. 11-12 กรกฎาคม 2558.
1643-1650. นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

Andy Hargreaves and Dean Fink. (2004). The Seven Principles of Sustainable
Leadership. **Educational Leadership: Leading in Tough Times.** 61(7) : 8-13.

Bradley University (n.d.). **5 Elements to succeed in education leadership.**
[Online]. Available : <https://bit.ly/3iM4gQZ>. Retrieved July 21, 2023.

Driscoll, M. (2020). **School leadership for the 21st century.** [Online]. Available:
<http://gg.gg/nvdsn0>. Retrieved July 21, 2023.

Elias, M. J. (2014). **The 7 Characteristics of a Good Leader.**[Online]. Available :
<http://gg.gg/nvdib>. Retrieved July 21, 2023.

Katz, Robert L. (1955). Skills of an Effective Administrator. **Harvard Business Review.**
33-42.

Peterson,T. (2011). Innovation in Action: Leading by example. **EDTECH.** 9(3) : 49-51.
School of Education, Mills, (n.d.). **Effective leadership styles used in education.**
[Online]. Available : <http://gg.gg/nvdu5> . Retrieved July 21, 2023.

Sheninger, E. (2014). **Digital Leadership: Changing Paradigms for Changing Times.**
Thousand Oaks, CA: Corwin Press.

Yuduo, Lu and et al. (2011). Implications on I Ching on innovation management.
Chinese Management Studies. 5(4) : 392-402.

Citation : Chobjai, N. and Pramayayang, P. (2024). Educational Leadership in the Digital Disruption Era and
Sustainable Development. **Journal of Academic Surindra Rajabhat.** 2(1) : 89-104;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.6>

